

§ 249 Dnr SN SN-2023-000508 700

Remiss av promemorian Fler verktyg i socialtjänsternas arbete för att förebygga brott och stärka skyddet för barn

Socialnämndens beslut

Socialnämnden godkänner remissyttrandet.

Sammanfattning

Genom Ds 2023:15 föreslås flera ändringar som ska ge socialtjänsten fler verktyg i arbetet för att förebygga brott och stärka skyddet för barn. Bland annat föreslås att fler myndigheter och aktörer ska vara anmälningsskyldiga vid oro för barn, att den som ska få återkoppling efter en anmälan om oro för barn ska få det skriftligen och inom viss tid och att socialnämnderna ska få utökade möjligheter att inhämta uppgifter ur misstanke- och belastningsregistren. Utredningen innehåller även förslag om förbättrad sökbarhet gällande handlingar som rör barn och längre gallringsfrister för vissa handlingar i barnakter. Ändringarna föreslås träda i kraft 1 januari 2025.

Beslutsunderlag

Socialkontorets tjänsteskrivelse 2023-10-03

Socialkontorets remissyttrande 2023-09-29

Beslutet sänds till:

Socialdepartementet

Avdelningschef för Individ- och familjeomsorgen, IFO

Yttrande Ds 2023:15 Fler verktyg i socialtjänsternas arbete för att förebygga brott och stärka skyddet för barn

Skellefteå kommun har getts möjlighet att yttra sig över förslagen i Ds 2023:15 Fler verktyg i socialtjänsternas arbete för att förebygga brott och stärka skyddet för barn. Skellefteå kommun är positiva till förslaget som helhet och anser att det är viktigt att fortsätta styrka skyddet för barn. Utifrån utredningens innehåll vill kommunen yttra sig över några delar i förslaget.

Sammanfattning

Skellefteå kommun anser att förslaget om att ordningsvakter ska omfattas av anmälningsskyldigheten enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) är bra utifrån de situationer där de möter barn och unga. Vidare skulle den skriftliga återkopplingen efter en anmälan om oro för barn kunna leda till att socialtjänsten inte behöver hantera flera anmälningar om samma sak i olika skeden av en utredning hos Polismyndigheten.

Skellefteå kommun lyfter även fram några farhågor kring förslaget om att utdrag ur misstanke- och belastningsregistren ska inhämtas vid en utredning av om socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd eller stöd. Skellefteå kommun instämmer slutligen i att en anmälan om oro för ett barn alltid bör bli en del av barnets personakt, oavsett om anmälan leder till att en utredning inleds eller inte. Kommunen anser att det är ett bättre förslag än att dessa ska ingå i ett separat register.

Fler myndigheter och aktörer ska vara anmälningsskyldiga vid oro för barn (avsnitt 7)

Skellefteå kommun instämmer i förslaget om att ordningsvakter ska omfattas av den direkta anmälningsskyldigheten enligt 14 kap. 1 § SoL eftersom de kan komma i kontakt med barn och ungdomar i olika sammanhang där det inte alltid finns andra vuxna närvarande. Utöver enskilda händelser kan de även få en uppfattning över tid om det finns uppgifter som bör komma till socialtjänstens kännedom, särskilt gällande ungdomar men även gällande yngre barn.

Den som ska få återkoppling efter en anmälan om oro för barn ska få det skriftligen och inom viss tid (avsnitt 8)

Skellefteå kommuns erfarenhet är att det kan inkomma flera orosanmälningar från Polismyndigheten i samma ärende, avseende samma barn. Det kan till exempel avse en första anmälan från den ingripande polisen, och i ett senare skede även en anmälan vid den fortsatta utredningen av ärendet hos Polismyndigheten. Om den första skriftliga återkopplingen skulle sparas i ärendet hos Polismyndigheten skulle det kunna leda till att det uppmärksammas att det redan har gjorts en anmälan i ärendet, och att det inte behöver göras ytterligare en i ett senare skede (om det inte framkommit uppgifter som gör att ytterligare en anmälan behöver göras). Det skulle leda till att socialtjänsten inte behöver hantera flera orosanmälningar som rör samma uppgifter om samma enskilde i samma ärende.

Socialnämnderna ska få utökade möjligheter att inhämta uppgifter ur misstanke- och belastningsregistren (avsnitt 9)

När det gäller förslaget om att utdrag ur misstanke- och belastningsregister ska inhämtas vid en utredning av om socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd eller stöd är Skellefteå kommun osäker vad avser effekten för de utredningar som bedrivs av socialtjänsten. Erfarenheten är att socialtjänsten ofta fått in uppgifterna direkt från polisen när det gäller händelser i närtid, och även i många fall får in uppgifter direkt från vårdnadshavare. Utdragen kan få större betydelse när det gäller händelser som ligger längre tillbaka i tiden. De händelserna har dock oftast mindre inverkan på vår bedömning.

Att i varje utredning begära in utdrag ur misstanke- och belastningsregister blir ytterligare ett administrativt moment som måste utföras. Att begära in uppgifterna direkt från Polismyndigheten får störst betydelse i de ärenden där utredningstiden redan kan upplevas som kort. Farhågan är att varje ytterligare obligatoriskt moment som åläggs socialtjänsten leder till att den redan korta utredningstiden upplevs knapp.

Att registerutdragen inte behöver inhämtas om det bedöms vara obehövligt kan upplevas som svårtolkat om det inte utvecklas ytterligare. Socialtjänstens medarbetare är vana att göra bedömningar, men det kan trots det finnas en osäkerhet inför den praktiska tillämpningen, särskilt eftersom det avser ett ska-krav. Ju otydligare grund för bedömningen desto mer tid skulle den ta.

Förbättrad sökbarhet av handlingar som rör barn och längre gallringsfrister (avsnitt 10)

Skellefteå kommun instämmer i förslaget om att en anmälan om oro för ett barn alltid bör bli en del av barnets personakt, oavsett om anmälan leder till att en utredning inleds eller inte. Att den kronologiska pärmen försvinner kommer dels vara tidsbesparande och effektiviserande för socialtjänsten, dels skydda den enskilde för onödigt integritetsintrång. Det leder även till bättre helhetssyn då uppgiften om upprepade orosanmälningar om ett barn inte är en uppgift där man måste förlita sig på enskilda medarbetare minne, och att medarbetaren finns kvar inom verksamheten.

Skellefteå kommun vill särskilt framhålla vikten av en tydlig och noggrann dokumentation om orosanmälningar och förhandsbedömningar ska ingå i personakten. Uppgifter som kan vara av intresse vid en eventuell senare anmälan/utredning måste framgå tydligt.

Skellefteå kommun anser att det är ett bättre förslag att anmälningar om oro för barn som inte leder till att utredning inleds ska ingå i personakten än i ett separat register. Ett register blir mer tillgängligt för en större grupp och ger inte heller en helhetsbild av ärendet. Socialtjänsten är van att hantera olika sorters information som kan vara mer eller mindre relevant och därför vana att göra avvägningar om vad man bör ta hänsyn till. Att eventuella ogrundade anmälningar som inte leder till utredning ingår i personakten bör därför inte leda till att de påverkar en eventuell utredning i ett senare skede.

När det gäller förslaget om längre gallringsfrist instämmer Skellefteå kommun i utredningens bedömning att det är viktigt ur ett likabehandlingsperspektiv, och att det inte ska ha betydelse var i landet man växt upp för möjligheten att i vuxen ålder ta del av handlingar från barndomen. Skellefteå kommun ser en nytta med att man som vuxen ska kunna ta del av dessa handlingar, och har även fått förfrågningar om detta där handlingarna har varit gallrade och där den enskilde därför inte har kunnat få de upplysningar den efterfrågat i den utsträckning som den önskat.